

گزارش تحلیلی مزارع گندم استان آذربایجان غربی

تاریخ ارسال گزارش استانی ۸۶/۲/۲۹

بر پایه گزارش ارسالی استان آذربایجان غربی در سال زراعی ۸۶-۸۵ جمعاً ۱۲۵۰۴۸ هکتار از اراضی آبی و ۲۹۸۲۶۵ هکتار از اراضی دیم جهت کشت گندم آماده‌سازی شد و از سطوح آماده‌سازی شده فوق ۱۲۱۲۶۸ هکتار از اراضی آبی و ۲۷۵۳۰۰ هکتار از اراضی دیم زیر کشت گندم رفته است.

از سطوح آبی کشت شده ۴۰۹۵۰ هکتار توسط بذرکارهای ردیفکار و ۸۰۳۱۸ هکتار با استفاده از سایر ادوات کشت شده‌اند و از سطوح کشت شده اراضی دیم نیز ۱۵۳۴۶۷ هکتار توسط بذرکارهای عمیق کار و ۱۲۱۸۳۳ هکتار به وسیله سایر ادوات کشت شده‌اند.

در سال زراعی جاری به دلیل شروع و تداوم بارندگی‌های موثر که از اوایل آبان‌ماه شروع شده و به مدت یک هفته بطور مداوم ادامه داشت به دلیل رطوبت زیاد استفاده از ردیفکارها و عمیقکارهای گندم را با مشکل مواجه کرد و در نتیجه کشت با بذرکارها محدود شد و باقی اراضی به وسیله سایر ادوات کاشته شدند.

در سال زراعی جاری ۴۹۸۰۰ تن از بذور گندم خودمصرفی زارعین بوجاری و ضدعفونی شده و مورد کشت قرار گرفت و جمعاً ۲۰۳۵۰۸ هکتار از مزارع گندم تحت پوشش صندوق بیمه محصولات کشاورزی استان قرار گرفته است.

عملیات آماده‌سازی اراضی برای کشت گندم عمدتاً از نیمه دوم شهریور ماه شروع گردید برای شخم اراضی دیم اغلب از گاواهنهای قلمی و گاواهنهای سه خیش بدون صفحه برگردان خاک استفاده شده است. متأسفانه به دلیل محدود بودن اراضی دیم استان و کثرت بهره‌برداران علیرغم توصیه‌های متعدد بخشی از مزارع گندم در اراضی با شیب‌های غیرمجاز ایجاد شده‌اند و در بخشی از اراضی تحت کشت گندم دیم تناوب و یا آیش رعایت نشده و جاکار می‌باشند و اغلب در اینگونه مزارع جمعیت علفهای هرز نسبت به مزارعی که تناوب کشت رعایت شده و یا تحت آیش بوده‌اند بیشتر می‌باشد.

کشت گندم از تاریخ هفدهم مهرماه در نقاط مختلف استان شروع گردید. در ابتدای فصل زراعی بارندگی موثری اتفاق نیفتاد و عده‌ای از گندمکاران منتظر شروع بارندگی برای کشت مزارع گندم دیم ماندند اما این امر سبب غافلگیر شدن آنها شد و به دلیل بارندگی مداومی که به مدت یک هفته به طول انجامید عملیات آماده‌سازی و کشت را به تاخیر انداخت بطوریکه متوسط بارندگی استان که در مهرماه ۵۰/۴ میلی‌متر بود در پایان آبان‌ماه به ۱۶۳/۷ میلی‌متر رسید و در نهایت استفاده از بذرکارهای عمیقکار را به علت رطوبت زیاد در خاک با مشکل مواجه کرده و سبب گردید بخشی از مزارع گندم دیم (حدود ۱۲۲ هزار هکتار) با استفاده از سایر ادوات و به روش نیمه مکانیزه کشت شدند اما گندمکارانی که توصیه‌های کشت به موقع را عمل نموده و در جریان مهر ماه کشت مزارع را انجام دادند در اثر بارشهای ذکر شده مزارع کشت شده از وضعیت سبز بسیار مطلوبی در نیمه دوم آبان ماه برخوردار بودند.

برای کاشت اراضی آبی از ارقام زرین-شهریار و الوند و در اراضی دیم از ارقام آذر ۲ و سرداری بر اساس توصیه مرکز تحقیقات کشاورزی استان استفاده شده است. میانگین بارندگی استان فروردین ماه سال ۸۶ بمقدار ۸۸/۵ و در فروردین ماه سال ۸۵ بمقدار ۵۲ میلیمتر و متوسط دراز مدت مشابه در حدود ۴۷/۶ میلیمتر می‌باشد که این مقدار افزایش ۷۰+ درصد نسبت به سال گذشته و افزایش ۸۶+ درصد را نسبت به متوسط درازمدت نشان می‌دهد. فلذا بارندگیهای

مناسب بهاره رطوبت کافی را ایجاد نمود و مزارع گندم بدون هیچگونه تنش رطوبتی ادامه رشد داده و از وضعیت سبز مطلوب برخوردار می باشند خصوصاً تاثیر بارندگیهای اخیر در مزارع دیرکاشت بسیار چشمگیر بوده و با توجه به توصیه های انجام گرفته مبنی بر مصرف کودهای ازته به مقدار معین و دفعات بیشتر تا حدود زیادی صدمات ناشی از تاخیر کشت را جبران نموده و پنجه زنی کافی انجام گرفته است.

بدلیل بارندگی مناسب بهاره و احتمال شیوع علفهای هرز و زنگ زرد (بعثت خنک بودن هوای منطقه) هماهنگی لازم با مدیریت حفظ نباتات بعمل آمده است و آمادگی لازم جهت مبارزه به موقع با عوامل خسارت زای مذکور وجود دارد. قطعات اراضی آبی استان اغلب کوچک بوده و عملاً در اغلب اراضی ماشین آلات مکانیزه از کارآیی لازم برخوردار نمی باشند و قسمتی از عملیات کاشت- داشت و برداشت به روش سنتی و بوسیله دست انجام می گیرد و در نتیجه ضمن بالا رفتن هزینه های تولید دستیابی به حداکثر تولید را در اینگونه اراضی با مشکل مواجه کرده است.

کشت دیر هنگام بخشی از مزارع گندم آبی نیز به دلیل برداشت دیر هنگام محصولات از قبیل چغندر قند - گوجه فرنگی و ... که در تناوب گندم قرار می گیرند (به دلیل محدود بودن ظرفیت کارخانه های تبدیلی استان) سبب شده است پتانسیل تولید باین گونه اراضی بطور کامل مورد بهره برداری قرار نمی گیرد.

بعثت کافی نبودن ازته نیترا ته در استان متأسفانه اغلب کود ازته مصرفی برای سرک اول مزارع گندم اوره بود که با توجه به خنک بودن هوای منطقه و کافی نبودن دمای خاک برای انجام فعل و انفعالات لازم جهت نیترا ته شدن کود مصرفی و جذب سریع آن عملاً تغذیه ازت مرحله اول مزارع گندم را تحت تاثیر قرار داده و مشکلاتی را در خصوص جذب ازت مورد نیاز بوجود آورده است تلاش می شود با تقسیط و مصرف به موقع سرک های بعدی نیاز تغذیه ای مزارع تامین شود.

نیازهای بهزراعی اولویت دار برای بهبود زراعت و تولید گندم در قالب ۱۸ پروژه در محدوده ۱۴ شهرستان موجود استان برنامه ریزی شده و پیگیری می شود.

برای اجرای پروژه های بهزراعی علاوه بر کادر ستادی استان و شهرستانها و نیروهای فنی موجود در ۵۵ مرکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی تعداد ۱۹۵ نفر از فارغ التحصیلان رشته های کشاورزی بعنوان مهندسین ناظر مزارع گندم برای نظارت بر عملیات کاشت و داشت و برداشت بخشی از مزارع گندم آبی و دیم فعالیت می نمایند همچنین تعداد ۷ نفر مهندس ناظر جهت نظارت بر مزارع تکثیر بذر گندم مشغول فعالیت می باشند و با توجه به شرایط مساعد استان برای تولید بذر گندم- بذر مورد نیاز استان در داخل استان تولید می شود و در سال زراعی جاری نیز تاکنون مزارع تکثیر بذر وضعیت بسیار مطلوبی دارند.

تا پایان نیمه اول اردیبهشت ماه در سطح ۲۰۹۸۵ هکتار از مزارع گندم آبی و در سطح ۱۳۸۸۰ هکتار از مزارع گندم دیم به میزان ۲۵-۱۰ درصد خسارت حوادث مختلف (سرمازدگی- تگرگ و سیل) وجود دارد.

در مجموع با توجه به افزایش چشمگیر بارش های بهاره و پراکنش مناسب آن و وضع موجود مزارع پیش بینی می شود میزان تولید گندم استان از حد پیش بینی شده قبلی (۷۰۵ هزار تن) فراتر رود.